

tilveiebringe de nødvendige Betingelser for, at Brugerer kan blive i Stand til at dyrke Jorden paa en saa fordelagtig og indbringende Maade som mulig, hvortil hører, at han kan have en rimelig Udsigt til at nyde Frugten af sine herpaa anvendte Offre af Kapital og Arbeide.

Det er en Selvfølge, at for saadanne Arbeider, som ere udførte, forinden denne Lov træder i Kraft, kan der ikke tilkomme Brugerer nogen Erstatningsret, og Uendringsforslaget under 9 gaar derfor ud paa udtrykkelig at udtale dette.

Søvrigt forbeholder Flertallet sig nærmere mundtlig at begrunde de af det stillede Uendringsforslag ved Lovforslagets fortsatte Behandling i Thinget.

Medundertegnede N. Andersen og Johannsen kunne med Flertallet anse det for ønskeligt, om Huse med Jordtilliggende bleve overdragne Brugererne i Fæste paa Livstid; men vi kunne ikke erkjende, at der af den ældre Lovgivning og navnlig Forordningen af 21de Februar 1702 kan udledes nogen Forpligtelse til at bortfæste Huse, da denne Forordning kun bestemmer, hvorledes deres Stilling skulde være, der vedbleve at være Borne, efterat Forordningen var udfkommen. Men hvad der især er afgjørende i denne Sag er utvivlsomt Loven af 9de Marts 1872, der indskrænkede Fæstetvungen til Eiendomme med 2 Tdr. Hartkorn eller derover, medens Grændsen for Fæstetvungen forud var 1 Td. Hartkorn. Det var saaledes ret betydelige Arealer, der ved denne Lov bleve fritagne for Fæstetvang; og det er jo utvivlsomt, at Udvidelse af ikkefæstepligtige Arealer blev givet som en Erstatning for de Indskrænkninger Loven paa flere Punkter medførte for Godseierne, og navnlig Ophævelsen af Retten til Inddragning af Eiendebelen af Fæstegods, naar de $\frac{2}{10}$ bortsolgtes. Vi anse det derfor hverken for gjørligt og ei heller for billigt nu at ophæve Bestemmelsen i Lo-

Fæste- og Leiehusmænds Aar.

ven af 9de Marts 1872 om Grændserne for Fæstetvang.

Hvad Leieforholdet om Huse angaar, maa vi gjøre en bestemt Forskjel paa Huse med Jord og Huse uden Jord. Huse med Jord, hvorved vi forstaa saadanne Huse, hvor der kan sødes en Aa med Jordloddens Frembringelser, mene vi, det vilde være i begge Parter's Interesse at udleie paa en længere Aarrække, f. Ex. 10 Aar ad Gangen, og vi ville ikke anse det for ubilligt eller paa nogen Maade gaaende Eierens Ret for nær, om en saadan Bestemmelse blev paabudt ved Lov. Hvad derimod de jordløse Huse angaar, da skjønt vi ikke, at det vil være tjenligt for nogen af Parterne, at der indføres lignende Bestemmelser, da det ligesaagodt kan være i Leierens som i Eierens Interesse, at Leieforholdet kan ophæves med halvaarlig Opsigelse efter de gjældende Regler.

Det er imidlertid i Udvalget blevet paastaet, at det paa nogle Steder skal være Tilfældet, at Eierne af Huse formaa Leiere til enten at foretage større Hovedreparationer eller helt at opbygge Huse af nyt, medens Eieren dog forbeholder sig Ret til halvaarlig Opsigelse. Derved sættes Leieren unægtelig i en saa ugunstig Stilling, at der turde være Anledning for Lovgivningsmagten til at skride ind derimod. Skal Leieren opbygge, eller med en større Bekostning istandsætte Huset, saa bør han ogsaa have Sikkerhed for, at han kan blive boende i Huset i det Mindste saa længe, at han har faaet Bederlag for sit Udlæg igjennem den billigere Leie, som han vil have svaret. Vil Eieren forbeholde sig Ret til halvaarlig Opsigelse, saa bør han ikke kunne paalægge Leieren nogen Forpligtelse til at gjøre Bekostninger paa Huset ud over den daglige Vedligeholdelse, saasom indvendig Ralkning og Bindværnes Forhugning med Ruder o. d. L. Idet vi saaledes forudsætte, at der kan opstaa Leieforhold paa længere Aaremaal, og at der fra Leierens Side kan være gjort Udlæg til Forbedringer, hvis Fordel skulle indvindes med Tiden,